

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Égész évre	10	—	kr.
Félévre	5	—	"
Negyedévre	2	—	30 "
Egy órára	1	—	"

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: KOHÁNYI GYULA.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

hasonlóan pedig sorozt: 5 kr. Nagyobb hirdetésre: 1000-2000 sz. hirdetésenként a szerinti jutányos áron vezetnek fel. Bélyeg: minden külön bejegyzésért 30 kr.

A templomi, vagy gyülekezeti isteni-tisztelet becse.

Egyházi beszéd: a renovált Nagytemplom 1897. november 14-én történt megnyitása alkalmával elmondta és — elő- és utómádsággal — írta

Dicsőfi Jóssef.

I.

ELŐMÁDSÁG.

Nem új templomba, és óh, fájdalom! nem is új szívvel jöttünk fel Elődbe, kegyelmes Isten, édes jó Atyánk! Hisz ez a templom csak megújodott; és a mi szívünk csak maradt a régi, — ha nem is kőszív, ámde testi szív . . .

Fogadd kegyelmesen gyermekeidet ezen őszinte vallomásukért, igazságban gyönyörködő nagy Isten! Bevallják, hogy milyen csekély, mit adnak, s bevallják régi betegségüket e megifjult hajlék falai között is.

Nem, nem hivalkodunk, Uram, e házzal; a dicsőség Tiéd s miénk a hála, hogy megjavíthatánk a megromoltat és megifjithatánk a megavultat — a Te segítségnedek jobbkezével. S betegségünkkel sem hivalkodunk; ha emlegetjük itt és épen itt, e megújult szent ház falai közt: édes vágygál s reménnyel emlegetjük. Gyógyulni vágyunk, óh, Mindenható, s reménykedünk, hogy Te meghalगतod, kik Nálad keresik gyógyulásukat.

Kegyelmes jó Atyánk, mi csak e kézzel épített templomot újíthattuk meg, — de mi magunkat megújítani, meggyógyítani nem tudjuk soha. Óh, kérünk kegyel, ujjts meg Te minket, mindenható szerelmű jó Atyánk, hogy e megújodott szent házzal együtt megújodjunk mi is nemes felünkben! Állasd elénk most itt hű Orvosunkat, Megváltókat s küldd el Szentlelkedet, hogy gyógyulásunk és megújulásunk igaz útját Ó tőlök megtanuljuk!

Hogy megtudjuk; mi nekünk ez a templom; hogy áld és boldogít, ha látogatjuk; hogy benne ujjl meg ó emberünk s minden betegségünk falai közt gyógyul meg a Te atyai szivedtől a Téged itt keresők seregében . . .

Amen.

II.

EGYHÁZI BESZÉD.

Zst. 42, 3. („Szomjúhozik az én lelkem az Istenhez, az élő, erős Istenhez, ezt mondván: vajjon mikor mehetek el, hogy bemutassam magamat az Isten előtt?!”) felett.

Szinte hallani vélem a kegyes zsolttáros mély sohaját, melyet a messze távolban hagyott Sion szent temploma felé boesít. Szeretné már látni és szeretne benne ismét megjelenni, hiszen ott lakozik az ő, és az ő atyáinak Istené, a mint megmondotta volt a templom építő királynak: „megszenteltétek e házat, melyet építettél, abba helyzetetvén az én nevémet mindörökké és ott lesznek az én szemim és az én szívem mindenkor!” Lelke szonja olyan, mint a szomju szarvasé forró nyárban úde forrás után, nem bírják megoltani éjjeli s nappali kenyere, — onló Lőnyjei sem! Mit neki a Jordántulnak „vadregényes tija”, „hol zuba-fag a zuhatagnak kiált”, ha ezek sem képesek tulkiálni epedő lelke már-már tört szárnyainak esattogását: „szomjúhozik az én lelkem az Istenhez, az élő, erős Istenhez, ezt mondván: vajjon mikor mehetek el, hogy bemutassam magamat az Isten előtt?” . . .

Ilyenféle lelki vágyakozással vártuk mi is

ugy-é szeretett testvéreim, e templomunk, büszkeségünk javiási munkálatainak befejeződését is! A mi lelkünk szomjuságából ugyan hiányzott az aggodalom és esüggedés keserősége; hiszen mi nem valánk távol e szent helytől, mint a kegyes zsolttáros, és szép városunkban van nekünk ezen kívül több templomunk is; hiszen a saját előjáróságunk határozta el az Ur e hajlékának kijavítását és megékesítését, s e célból benne az isteniszteletnek ideiglenes beszüntetését, hogy midőn körülte már díszes paloták emelkedtek, az Isten háza ne szégyenkezze közepettük a mi gyalázatunkra, mert netalán tán támadott volna egy 2-ik Aggeus prófeta s a szemünk közé vágta volna: „e nép ezt mondja: nem jött még el az idő, az Ur háza megékesítésének ideje; az Ur pedig ezt mondja én általam: eljött-e titek ideje, hogy lakozzatok a ti szép házaitekban, ez a ház pedig minden dísz nélkül áll?” . . .) És mégis, mégis ugy-é, rosszul esett szívünknek épen ezt a templomot nélkülözni, Sionunknak e legmértősebb leányát, mely édes anyjával, szép városunkkal együtt olyan sokat szenvedett s a melyhez a mult időknek olyan sok és nagy emlékei fűződnek; rosszul esett szívünknek ezt a szent hajlékot, melyben apánk és anyánk annyit imádkoztak értünk s a melyből megsiratva és megáldva már talán el is boesátottunk őket az örökkévalóság templomába, rosszul esett ezt a szent hajlékot a javítás ideje alatt mintegy félromban heverni látni, üres ablakfakkal, ajtókat nélkül s két szép tornyát, mint valamely megtörtött kart, fa közzé rakva messze tüdőkök csillaga nélkül? . . . És ugy-é, mikor elmentünk mellette, ha nem szó ottunk is, hanem csak némán reá s aztán egymásra néztünk, epedő bensőnkben ott sutogott a zsolttáros szonja: „szomjúhozik a mi lelkünk az Istenhez, az élő, erős Istenhez, ezt mondván: vajjon mikor mehetünk ide bé, hogy bemutassuk magunkat az Isten előtt?!” Szer, testvéreim! „fől a szivekkel”, az a szorongva kérdezett „mikor” immár megérkezett! Legyen áldott érte a minden jó munkát megsegítő élő Isten, ami erős Istenünk és adassék tisztesség köteleességét őserő presbyteriumunknak! Imé, megoltva lelkünk szonja; bejöhettünk Istenünk e megékesített, megifjodott házába, hogy bemutassuk magunkat itt is Ó előttte. Jeretek, óh jertek is e szent hajlékba most is és mindenha természetes örömmel és gyermeki tiszta bizodalommal és nem valami egészegetlen, kiereszakolt hazug ihlettséggel és szorongással, hiszen ha megújodott is e hajlék, olyan egyszerű, olyan nyájas most is, mint milyen volt, nem pompás, nem meglepő, nem visszariasztó, szintelen és illattalan, mint a mind anapi kenyér, mely táplál és mint a nap — és a levegő, mely elevenit és élet: hiszen nem rémes, vagy csodás bálványképeket imádkunk itt és nem is a böseselkedő ész holt isteneit, fogalmait, hanem az élő Istent, a ki világos ígéréte szerint, itt lakatja és itt tárja fel bennünket szerető atyai szívet szent Fiában, itt gyülekezünkben, és aki maga is kiváltképen itt lakozik köztünk láthatlan Szent lelkében. És keressétek Ót itt épen ezért élő lelkében és minden emberi hazugságtól ment igazságban, jőjjetek, óh, jőjjetek ide mindenkor, főképen azzal a természetes lelki éhséggel és szomjusággal, melyet a kegyes zsolttáros éreztet, higjjetek el, már ott a küszöbökön szózat fogad benneteket minden alkalommal magának az élő Istennek ajkáról: „boldogok, a kik éheznek és szomjúhoznak, mert ők megelégtettek”: „az engem szeretőket szeretem és a

kik engem szorgalmatosan keresnek, megtalálnak engem!” . . .)

De azt kerdezhetitek szer, „szomjúhozik” és pedig egészen jogosan: hát honnet van a templomi, vagyis gyülekezeti isteniszteletnek ilyen kiváltsága? Ha az élő Isten „lélek”, mint szent Fia tanítá), kit épen ezért „az ég s az egeknek egei sem foghatnak bé”, mint Salamon imádkozá épen ennek az élő Istennek legelső temploma fölszentelésekor: hát hogy lehet azt állítani épen ma, a felvilágosultság korában, hogy ez a legfőbb Valóság valamely szűk határok közé szorított helyen, a templomban kiváltképen legyen jelen, vagy más szavakkal: mi szükség van manapság már a templomokra?!

Ugy hiszem, szeretett testvéreim, hogy ez a kérdés elég alkalomszerű tárgya lesz mostani elmékedésünknek. Te pedig Sionban lakozó Szent Ur Isten, segíts meg megújodott Sionodban elmékedő gyermekeidet, hogy megösmervén szent hajlékod becset, annak szerelmében megújuljanak együtt e megújodott templommal! . . .

Szer, testvéreim! Egyenesen magának a vallásnak a természetét követeli meg, hogy isteni tiszteleteinket valamely e czéla rendelt külön helyen, vagy helyeken tartsuk. Hogy mi a vallás? legjobban és legigazabban megmondja szent lelkünkben a zsolttáros: a lélek ősi, ellenállhatlan szomjusága Isten után. Ez tanítja az emberiség mivelődésének története is. A paradicsomi östörténetről s vele együtt Istenéről is elfeledkezett és így magára hagyott szegény ember ugyanis ott a természetben csakhamar eszmélni kezdett. A roppant mindenség s a benne nyilvánuló építő és romboló hatalmas erők láttára önként feltámadt lelkében a saját parányiságának fájdalmas érzete s ezzel együtt az a tudat is, hogy ő, ki gondolataiban és érzelmeiben így megtudja magát különböztetni a külső, öntudatlan világtól, nem lehet annak pusztá durva része, hanem mint lelki személyiség fölötté áll annak. Ámde ha tény volt előtte az, hogy ő itt van e világban, mint lelki személyiség, ténynek kellett lenni előtte annak is, hogy van e világ mögött és fölött egy olyan lelki személyiség is, kire e roppant világ és benne minden létező és történő visszaítal, mint okfőre s a kiben épen ezért minden tökéletesség teljessége lakozik. S a mint a legelső emberi szívben megszületett a vágy, a szomjuság e legfőbb lelki személyiség, az Isten után, ki az embert, mint bár teremtett, de ő hozzá hasonló lelki személyiséget e világon e világgal szemben minden magasabb céljában gyámolítja s megsegíti: ugyanakkor megszületett a vallás is. A vallás legutolsó gyökérszála tehát benyulnak öntudatra ébredt lelkünk legtökösabb szentek-szentjébe; és így egészen természetes, ha a maga vallásának külsőképen is élni akaró emberi lélek a történet tanúsága szerint már korán mindig olyan helyet keresett, a hol önmagába szállását és Istent kereső foglalkozását semmi sem zavarta, sőt elősegítette. Rá kell mutatnom a vallások történetére. A régi sémi és indogermán népek szerettek isteniszteleteiket előfák alatt végezni: úgy érezték, hogy a lombok titkos félhomálya közelebb emeli lelküket az istenséghez, suttogásukat pedig ama világfeletti főhatalom szavaivak vélték. És a „szent fák” ez ősi jelentőségének nyomaira találunk még öszövetségi szent könyvünkben is; pl. Ábrahámnak Móre terpentin fája alatt jelenik meg a Jehova s ő Istenének ugyanott épít oltárt); ugyancsak Ábrahám Beersebanál tamarik fát

ültet s ott a Jehovát segítségül hívja!¹⁰⁾ — S aztán a hegyeket, a magaslatokat talán még természetesebb helyeiül tekinthették isteniszteleteiknek, a régi népek úgy gondolkoztak, hogy rajtuk s a földi zajtól távol eső ihletett és ihlető esődjükben tényleg közelebb vannak ama nagy égi hatalomhoz; az indok Meruja, a perzsák Albordza, a görögök Olymposza, mind-mind tanúi e felfogásnak, a melyet különben ószövetségi szent könyveinkben hasonlóképen megtalálunk; Ábrahám Izsákot Mória hegyén akarja megáldozni, Jákob Lábánnál hegyen áldozik, a Sinai hegy pedig az „Isten hegye“¹¹⁾. Innét van, hogy míg a salomoni templom meg nem épült, a kegyes izraeliták minden aggodalom nélkül végezték isteniszteleteiket az ugynevezett magaslatokon, a *גבעות*-on.¹²⁾ De mert ezen az országban szerte levő magaslatok, — megannyi kis templomok, kápolnák, — veszélyeztették a Jehova tiszteletének tisztaságát, hisz ilyen szent magaslalok voltak az izraeliták közt ott élő pogány Kanaanitáknak is¹³⁾, ezért vált szükségessé a jeruzsálemi központi templomnak fölépítése, a melyről mint hallottuk, maga a Jehova ígerte meg, hogy Ő kiváltképpen ott fog lakozni s a mely után épen ezért egészen természetesen eped szent leczkénk szerint a kegyes zsoldáros is.

Bizony óriási haladásnak kell tartanunk a vallásos fejlődés történetében a jeruzsálemi templomot, szer. test! Nem azért, mert központi volt, hisz ez csak időszéri dolog vala, s maga a későbbi zsidóság is belátta, — midőn minden városban, a melyben lakott, zsinagógákat szervezett, — hogy a távol eső központi templomnál sokkal áldásosabbak a közel található isteniszteleti helyek; hanem azért, mert a jeruzsálemi templom szilárd és méltóságos falai közt állandó és méltó helyet talált egy egész nemzet az igaz Isten áhitatos tiszteletére. Örök kiáltó jel a jeruzsálemi templomaz emberiségnek még romjában is arra nevezve, hogy miképpen kell megbecsülnünk az Istent és miképpen kell az Ő tiszteletéről méltó és igaz formában gondoskodnunk: nevezetesen Őt társaságban, gyülekezetben ezer meg ezer ajakkal, de egy szíjjel és egy lélekkel tisztelnünk. S ha e jelentőségét megértjük, még a pusztá helye is szentebb előttünk e templomnak, mint az emberiség erkölcsi művelődésére egészen értéktelen egyiptomi gulák ma is látható komor magaslatai, buta köhalmaza. Azonban a gyülekezeti istenisztelet mely értelmét ismét csak Ő ösmerte fel igazán, az Isten ama Fia, legtekélyesebb kijelentése, Megváltónk. Izraelben a jeruzsálemi templom volt a fő s nem a gyülekezet s Ő előtte a gyülekezet a földolog és nem a jeruzsálemi templom: „eljő az óra, melyben sem ez hegyen, sem Jeruzsálemben

nem imádjátok az Atyát, hanem az igaz imádók imádják Őt lélekben és igazságban.“¹⁴⁾ mondá. Őnéki nem egyes kegyes, zárkózott életű lelkek kellettek; Ő egész nyilvános munkásságát arra szentelte, hogy tanítványait, követőit egy társaságba egyesítse, a mely ne visszavonuljon a világtól, hanem benne éljen a világban s azt megizesítse, megnemesítse, mint a kovász a tésztát. Tudta, hogy e muló világnak önmagukról és örök czéljukról megfeledkezett gyermekei társaságban élnek, tehát tudta azt is, hogy e bünös társaságot csak egy másik oly társaság ellensúlyozhatja kellőképen, a melynek tagjai az ember, mint erkölcsi személység örök czéljáért küzdenek, azaz tudta, hogy a világ szerint élők hadseregét csak az Isten akarata szerint élők hadserege hódíthatja meg. És ha ezek szerint Ő az Ő híveit egy társaságban, az „Isten országában“ akarta együtt látni, hogy ne követelte volna azt is, hogy e hívek testvériesen, együttesen, gyülekezetben dicsérjék a mennyei Atyát és ne önzően külön és külön? Tanítja ugyan, hogy a mennyei Atya sokkal jobban szereti a farizeusi képmutatás-kodásnál a „bézárolt ajtók“ mögött titkon felszárnyaló fohászokat; de épen ilyen világosan tanítja azt is, hogy Ő kiváltképpen ott lesz jelen, hol az Ő követői egybegyűlnek, ha mindjárt csak „ketten vagy hárman is“,¹⁵⁾ tehát ott lesz kiváltképpen jelen, az Ő hívei gyülekezetében, — valamint az is bizonyos, hogy Megváltónk e gyülekezetet tette a maga törvényes örökösévé a bünboesánat-oztogatás jogában és nem egyes embert, bárki fiát is, midőn így szólt: „valakiket megkötöztök a földön, mennyben is kötözve lesznek, és valakiket megoldoztok a földön, oldozva lesznek mennyben is.“¹⁷⁾

Jegyzetek.

¹⁾ I. Kir. 9, 3. — ²⁾ Zst. 42, 2. — ³⁾ Zst. 42, 7. s. k. v. — ⁴⁾ Agg. 1, 2-4. — ⁵⁾ Mt. 5, 6. — ⁶⁾ Péld. 8, 17. — ⁷⁾ Jan. 4, 24. — ⁸⁾ I. Kir. 8, 27. — ⁹⁾ Móz. 1, 12, 6. k. — ¹⁰⁾ I. Móz. 21, 33, v. 6. 26, 25. — ¹¹⁾ I. Móz. 22, 2. — ¹²⁾ Móz. 31, 54. II. Móz. 3, 1. — ¹³⁾ v. 6. Am. 7, 9. — ¹⁴⁾ Bir. 2, 2. k. k. — ¹⁵⁾ v. 6. Ján. 4, 21. k. — ¹⁶⁾ Mt. 18, 19. k. — ¹⁷⁾ Mt. 18, 18.

(Vége köv.)

BELFÖLD.

Fiumei ügyek. A fiumei állapotok nagyon kívánatosabb teszik, hogy a kormányzói szék mentül ebből betöltsék és talán nem is fejlődtek volna dolgok ma állapotukig, ha a kormány nem hallgatta volna oly sokáig a kormányzói szék betöltését. Most végre hire jár, hogy a kormány gróf Szapáry László országgyűlési képviselővel akarja e

méltóságot betölteni. Ez a hír a szabadelvű pártban meglehetősen levertséget okozott, mert tudvalevőleg gróf Szapáry László volt az, a kit a párt egy ízben politikai állásfoglalása miatt nem akart felvenni körébe. E hirre kapcsolatban megemlítjük, hogy nem igaz né-mely lapok ama híresztelése, mintha a belügyminiszter felszólította volna a lemondott flumei podestát és a városi képviselő-testületi tagokat, hogy vezessék az ügyeket addig a míg végleges rendezés történt. E hírekből — írja a fél hivatalos Nemzet — egy szó sem igaz, mert a belügyminiszter szóba sem állott többé a lemondott podestával és a reprezentanza tagjaival, sőt ellenkezőleg minden emózió nélkül egyszerűen utasította a kormányzó helyettesét, hogy az új választások iránt tegye meg a szükséges intézkedéseket.

A provizórium provizóriuma. A zürzavaros politikai helyzethez most már ez a furcsaság is hozzászegeződik, mint azt tegnap megirtuk. E szerint ugyanis a provizórium keresztülvitele Ausztriában oly értelmű ultimátumhoz van kötve, hogy ha a rajtszráth Badeninek e hó huszonhatodikáig a provizóriumot meg nem szavazza, akkor a magyar képviselőházban azonnal betérjeszt a kormány oly értelmű törvényjavaslatokat, a melyek tulajdonképpen újabb rejtett provizóriumot képeznek. E javaslatok czélja az volna, hogy a hatvanhetedik törvények érvénye egy evre meghosszabbíttassék alkotmányos uton az esetre is, ha Ausztriában nem alkotmányos uton maradnak érvényben, sőt akkor is, ha Ausztriában az alkotmányosság egyáltalán megszűnnék. Ezt az értesülésünket a Nemzet tegnap száma megerősíti.

Politikai körökben most feszült várakozással néznek a legközelebb lejárandó „utolsó határidő“ elé. Bár senki sincs és nem is lehet pozitív tájékozva a feől, hogy Ausztriában a provizóriummal mi fog történni, mégis a közfelfogás az, hogy Badeni nem lesz képes a 20-iki terminust betartani. Ekkor válnak azután a magyar viszonyok is válságossá, Banffy Bécsbe ment, de legközelebb ismét visszatér, és csak a jelzett határidőre, 20-ikára fog utólag Bécsbe menni, hogy ott Badeni választat tudomásul vegye.

Egy hírlapíró előtt a magyar delegáció egyik előkelő tagja a delegációk működéséről a következőket mondta:

A magyar delegáció tagjai minden erővel azon lesznek, hogy a magukartálással főnnálló helyzetben komplikációkat ne idézzenek elő és a maguk részéről siettesek a helyzet megoldását. Azt pedig a delegáció elé terjesztett javaslatok gyors elintézésével remélik legjobban elérni. A delegatusok kö-

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

A szegény öreg Mártha.

— Egy német alföldi monda, —

Kis kerek tó partján, susog a nád, zörren,
Bölmébika bömböl, gém és kacsá rebben,
Bár t-stét a hideg, fagy is átal járja,
Télen-nyáron itt mos szegény öreg Mártha.
Ruha nincs kezében, amelyet sulykolna,
Csak a kezét mossa, magában mormogja:
Szép voltam én egykor, nem volt ranczos arcom,
Vo t szeretóm, szép volt, ki volt tűzve nászom!
Hütlén lett ő hozzám, de elébb én vo tam!
Epedő ajkammal mas legenyt csókoltam!
Jobb volt-e? Ki tudja? forróbb ölelése!
Odaadtam szívem, övé lett verése! —
Mi lett érte bérem? Szegény és gyalázat!
Elébb halán, halán, sugás-bugás támadt,
Mindig hangosabban, ki törődnek azzal?
Mig ki nem tört harsány, féktelen kacajjal.
— Szépséges szép Mártha, vetve a nász ágyad,
Hófehér völgenyed a seprével várhad.
Nem kellett a mirtus? nesze hát koszoru,
Piros, mint a szegény, virág helyett tollu!
Daróc zsák a szűzi, fehér ruha helyett
Verrózsákkal ekes, porral, sárral szegett.
Bűnhődés lett sorsom, szép testemnek korbács,

Vesztőhelyem keszen, susogják a virgács!
— Ide hallgass vándor! Ejszaka, sötétbe
Kes merült az eber porkoláb szívébe,
Ki tette? ha, ha, ha! Megáll szívverésed?
Jöjj közelebb, ne felej, meg-sugom én neked.
Féltem az ütéstől, jobban fajt a szegény,
Mit tudom én nap, vagy hold járt-é az égen?
Szívemben sötét volt, sötét tetüre készült,
Azon egy éj épen száz esztendőt vénült.
Ugy-e, ranczos kezem, tehetetlen jámbor?
Pedig ez volt, ez volt, nem reszketett akkor.
Mikor ottan feküdt, átok volt hörgése,
Atkosbb mint szeretóm forró ölelése!
Mindig mossad, mossad, sohse legyen vége!
Mindig tartson az éj atkos sötétsége!
Valahol ág zörren, mindig csak azt látod
Hogy öreg lesz arczod, szaporodik ranczod,
De a kezéd véres, bár szived szakadjon
Az a folt ott mindig, örökké maradjon!
Amig emezt monda, vére reám frecsesent,
Átkos porkolábja! halga a nád reccscent!
Ott kísért a lelke, itt lesi, itt várja,
Nem apad-e még ki könyvemnek árja? —
Elapadt az régen, égő zsemlem bágyadt,
Csak a kezem veres, rajta a gyalázat!
Ne kísért, hisz mosom, mosom, amíg végre
Megszán és rám borul a sir sötét éje.

— Susog a nád, zörren a víz csobogása,
Vándor madár fűtyle, levelek hullása —

Mikor hagyja abba, mint azt lesi, várja
A vérfolt mosását — szegény öreg Mártha.

Dr. Kósa Zsigmondné.

Az öreg molnár.

— A Debreczen eredet tárczaja —

Kiszáradt a malom, felredőve mélyen
A Dunapart fénylő puha fönnyében.
Minden örletöse elhagyta a réve,
Szegény öreg molnár
Alig-alig bírja
A keserűséget.

Gyermekkorom óta itt éltem a révben,
Híre volt lisztemnek nagy messze vidéken
Őt falu idejárt, ebbe a malomba,
Újtól kikötésig
Alig győzte a kő,
Annyi volt a dolga,

Lisztemből sütöttek kalácsot is, jó volt,
Egyebet senki se, még a pap se kóstolt.
Parasztnak se jó már, adta uri gyomra
Hej más idők járnak
Az is odapártolt
A fűtűös malomba.

rőben meg vannak arról győződve, hogy az egyes miniszterek előterjesztéseit egy egy ülésben el fogják intézni.

Igen érdekes, hogy politikai körökben attól tartottak, hogy a magyar delegáció tagjai ellen Bécsben tüntetések lesznek. A bécsi rendőrség a legmérszebb menő intézkedéseket tette meg, minek következtében ez idő szerint a tüntetés elmaradt, ha csak a mai fogadtatás nem ad arra alkalmat. A 67-es alap hívei így győződhetnek meg az alap szilárdságáról és megrendíthetetlen voltáról.

A polgári törvénykönyv. Az az állandó bizottság, a mely e nagy mű előkészítő munkálatait végzi, a P. L. értesülése szerint, örvendetes meglepetést szerzett a jogászvilágnak, azzal, hogy megkezdte tárgyalási jegyzőkönyveinek közlést. Azt a tény, írja a nevezett lap, hogy a bizottság az ő tevékenységét, határozatait és vitáit a nyilvános megbírálás alá bocsátja és ezzel alkalmat és impulzust nyújt, hogy mindenki hozzájárulhasson egy magyar nemzeti polgári törvénykönyv nehéz problémájának megoldásához, a jogász szakörök épp oly elégtétellel fogják üdvözölni, mint a közélettel jegyzőkönyvek tartalmát. Ezek a bizottságnak és egyes tagjainak működését fényesen bizonyítják és a legjobb garanciát nyújthat arra nézve, hogy a kodifikáció műve — a melyet részleteiben már rég megkezdtek, de mindig szétugrázott — most az igazán hivatalos kezeire van bízva és ezek azt mielőbb be fogják fejezni.

A bizottság tudvalevőleg öt tagból áll, a kiknek a törvénykönyv tulajdonképeni szerkesztését kell végezniük és a kikhez, az előmunkálatok további folyamán még tíz tanácskozó tag fog járulni. L a n y i Bertalan miniszteri tanácsos, a ki egyúttal a bizottság elnöke a családi hitbizományokra és az ezekkel rokonjogi intézményekre vonatkozó részeket szerkeszti; I m l i n g Konrád dr. kir. tablai tanácselnök a dologi jogról szóló részt, S c h w a r c z Gusztáv dr. egyetemi tanár az örökösödési jogot és a személyi jogot. — S i p o c z László dr. árvászeki elnök a rokonságról, gyámágról, gondnokságról és az ezekkel összefüggő egyéb személyes jogi kérdéseket, — T h i e r r i n g Lajos dr. a kötelmi jogot, — V a v r i k Béla kuriai tanácselnök végül házassággal kapcsolatos részeket.

KÜLFÖLD.

Az osztrák állapotok. Bécsi jelentések szerint Badeni és a többség között a viszony ismét megszilárdult és az osztrák miniszterel-

nök jó hangulatát növelheti az, hogy a kilencz tagból álló két ellenzéki lenygel párttöredék végleg a többséghez fog csatlakozni. Badeni most már reméli, hogy a ház hamarosan fog végezni az előtte fekvő javaslatokkal. Az czuséghölösönről szóló javaslatra két ülést, a cu koradóra vonatkozó rendeletek miatt beterveztett vádindítványokra ugyanannyit számíthatnak és így a képviselőház már a jövő hét elején megkezdheti a provizorium tárgyalását mivel akkor megint éjjeli üléseket is tartanak. A provizorium elfogadását kormánykörökben annál biztosabbra veszik, mert a magyar kormány már előre elkészített intézkedéseinek végrehajtásával fenyegetőzik. A nyelvrendelet az osztrák delegációban fog okot szolgáltatni vitára, mivel a csehek a badügi exposé tárgyalása során szövé akarták azt tenni. A parlamentben e kérdés nem fog már nagyobb zavaroakat előidézeni, mivel Badeni a Dipauli-féle ismeretes indítvány iránt nagy rokonszenvet tanusít.

Németország és Kira összeütközése. A aínai vizeken levő német pánzelos hajóraj innen azt a határozott parancsot kapta, hogy a legmérszebb menő elégtételt követelje a német hitériók meggyilkolásáért. A német kormány nagyon anyagi természetű garanciákat követel a kínai csőcselék erőszakos tulkapásainak visszatérése ellen. A hajóraj parancsnoka utasítást kapott, hogy abban az esetben, ha a kínai kormány nem ad teljes elégtételt, csapatokat szállítson partra és szállja meg Kiang-Hang kínai kikötő-városát. A gyarmatpolitikai körök szeretnék, ha a németek állandóan megtartaná ezt a várost, mely sem Proszország, sem Anglia érdekeit nem érinti, mert Kiang-Hang a két ország érdekszférája között fekszik.

A közös miniszterek előterjesztése.

Debreczen, november 17.

A közös miniszterek a tegnap megnyitott delegációknak több előterjesztést nyújtottak be, a melyeket a következőkben ismertetünk:

Költségvetés.

Külügyminiszterium: 4.067.500 rend-s, 77.400 rk., összesen 4.144.900 fr.

Hadügyminiszterium: 138.857.853 rend-s, 15.898.607 rk., összesen 154.756.460 fr.

Közös pénzügyminiszterium: 187.407 rend-s, 11.900 rk., összesen 199.307 fr.

Nyugdíjak: 1.946.900 fr. Összesen 2.134.307 rend-s, 11.900 rk., összesen 2.146.207 forint.

Közös főszámszék 137.458 fr. A szükséglet főösszege 145.197.118 rend-s, 15.987.907 rk., összesen 161.182.025 fr.

Ebből levonva a fedezet főösszegét 2.799.277 frt., maradt iszta szükséglet 142.397.841 reond-s, 15.987.907 rk., összesen 158.385.748 forint.

A határvám jövedék bevételei előirányoztatnak és pedig: a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok részére 48072790 frttal a magyar koronához tartozó országok részére 7.763.100 Bosznia és Herzegovina részére 213.000 összesen 56.048.890 forinttal.

A kezelési költségek általánját a monarchia két államában 1.850.000 frttal levonva 54.198.890 frttal t ö b b l e t t mutatkozik. Ebből levonva a beszniai s hercegovinai köz igazgatás részére megszavazott 600000 frttal vámalánját, a határvám jövedéki többlet tesz 53.598.890 frttal.

A vámjövedéki többlet levonása után összesen szükségként marad 88.798.951 rend-s, 15.987.907 rk. összesen 104.786.958 frt, mely összegből a magyar állam terhére előre levonandó 2 százalék 1.775.979.02 rend-s, 319.758.14 rk. összesen 2.095.737.16 frt, a maradványból pedig 87.022.971.98 rend-s, 15.668.148.86 rk. összesen 102.691.120.84 frt, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok által a törvényértelmében fedezendő 70 százalék 60.916.080.39 rend-s, 10.967.704.20 rk. összesen 71.883.784.59 frt és a magyar korona országaira eső 30 szá-

zalék 26.106.891.59 rend-s, 4.700.444.69 rk. összesen 30.807.336.2 frttal tesz.

A Boszniában, Herzegovinában és a Lim-területen levő parancsnokságok, csapatok és intézetek rendkívüli hadi szükséglete: A Boszniában, Herzegovinában és a Lim-területen levő parancsnokságok, csapatok és intézetek részére szükségelt s a rendes előirányzatot felülmaradó költségöbbletnek fedezésére való rendkívülihadserégi szükséglet 1898-ra 3.529.000 A hadügyi igazgatás saját bevételeinek levonása után 40.000 marad 3.489.000 frt mely összegből a magyar kincstár terhére előre levonandó 2 százalék 69.780 és a 3.419.220 frt maradványból a törvény értelmében a birodalmi kincstárban képviselt királyságok és országok által fedezendő 70 százalék 2.393.454 és a magyar korona országai által fedezendő 30 százalék 1.025.769 frttal tesz.

Póthitelek.

Míg az 1896 ik évre csak 141.619 forintban állapítottak meg a póthitelek, az 1897-ik évre már 1.164.850 forint póthitelt kért a közös kormány, az idén meg 8.801.400 frtra rug az az összeg, mit a közös kormány a delegációktól követel. Az idei póthitelt-követelés tehát 7.836.550 forinttal nagyobb a tavalyinál.

Ebből a pótkiadásból a tu'nyomó rész akként állott elő, hogy a Balkán félszigeten a múlt évben bekövetkezett zavarok folytán hadi anyag beszerzése és erődítése intézmények létesítése vált szükségessé. Ezek az intézkedések 7.500.000 forintot nyeltek el,

A pekinji, tokiói és csetlinjei követségi paloták építésére 30000 forint, a pó l a i tífuszjárvány elleni egészségügyi intézkedések 180.000 frt, a hadi tengerészeti tulkiadásai 208.600 frtra rugnak. Egy 7.800 tonnás partvédő hadihajó építésének megkezdésére mely mintegy 5 millióba fog kerülni, első részletként 750.000 frt rendkívüli hitelt ker a hadügyminiszter.

Az 1895 zárszámadás.

Az 1894. évi közös költségvetésben engedélyezett kiadásokat a közös kormány csak 306.390 forinttal lépte tul, míg 1895-ben 4.200.975 frt tulkiadás volt kimutatva.

A hadügyminiszter válaszai.

A harmadik katonai akadémia.

A delegáció odautasította a hadügyminisztert, hogy ha a harmadik katonai akadémia felállításának időpontja elérkezett, tegyen előterjesztést a harma ik akadémiának a bemutatott tervek és költségvetések alapján Magyarországon leendő felállítására iránt. A hadügyminiszter válaszul bemutatja az akadémiakba való felvételre pályázók és felvettek számának kimutatását. Ezek szerint 129 pályázó közül 99 vétetett fel, 30 pedig testi fogyatkozás, meg nem felelő készség, vagy a felvételtől való lemondás folytán nem vétetett fel. A felvettek közül 68 osztrák, 31 magyar, a visszautasítottok közül 19 osztrák, 11 magyar.

A lefolyt 6 év tapasztalatai szerint a hadsereg tisztállományának kiegészítésénél a katonai akadémiák 19.6% kal, a hadapródiskolák 63.4% kal, a tartalékos tisztek 16.2% kal; és azon jelöltek, kik a hadapródi vizgát letették, a nélkül, hogy valamely katonai nevelő- és képző intézetet végezték volna 0.8% kal vesznek részt.

A magyar nyelv oktatásáról.

A kismártoni községi és kassai katonai alreáltanodák mind a negy osztályának növendékei kötelesek a magyar nyelv tanulására. Az intézetekben az összes növendékek közül tökéletesen beszél magyarul 35, (a múlt évben 46) szolgálatra alkalmasan ^{32/31}.

Az 1896-97. tanév ezdetén a katonai nevelő és képzőintézetekben és a katonatiszti léánynevelő tanintézetekhez fölvetelre jelentkeztetm a g y a r a j k u p á l y a z ó k f ö l v é t e l é r ő l bemutatott kimutatás szerint fölvételi vizgára bocsátott 67, ezek közül németül tudott 36, nem tudott 30. Fölvételt az első osztályba 42, a másodikba 7,

I-re öcsém, kissé hogy előregedtem,
Bírnám még a dolgot. fölfőnfutó lettem,
Eladnám a malmost, nincsen annak ára
Tűzre ha megveszik,
Tan telik belőle
Koldustarisznyára.

Más idő jár bátyám, ez a világ rendje,
Utjába állani mindenikünk gyenge,
Okos alku árán megelni ám mégis:
Van munka amottam,
Ma is befogadják
S lesz kenyér is, pénz is.

Hagyd el öcsém, hagyd el; nem visz rá
a lélek.
A ki koldussá tett, éppen attól éljek?
S itt se tudnám hagyni révemem,
folyómat,

Majd az öreg Duna,
Ha egyébre nem is,
Jó lesz koporsonak.

Szegény öreg molnár, szeme könybe
lábadoz,
Nekiborul sirva a malom falának,
Szívét a bubánat óh de megfeküdte!

Zokogó szavába,
Abba is beleritt
A gőzmalom fűtlye.

Fél Boldizsár.

a harmadikba 6 és a negyedikbe 1. Nem vétetett föl 10.

A katonai nevelő- és központintézetek fizetési helyei.

A katonai képző- és nevelési intézetekben megüresült kincstári fizetése és alapítványi helyek betöltésére vonatkozó pályázati kiadás 1897-ben is az eddigi módon tételt közhire. Fizetési helyért folyományok Magyarországból 34. Ausztriából 124. Ezek közül engedélyt nyert magyarországi 27. ausztriai 101.

A hadsereg elhelyezéséről.

1896 június 18-án uszította a delegáció a közös hadügyminisztert, hogy a hadsereg elhelyezésében időközben történt változtásokról a jövő évben is jelentést tegyen.

A szükséges fölvilágításokat szóbelileg fogja a hadügyminiszter megadni.

A pótlóvak beszerzéséről.

1896-ban összesen 10,694 pótló vásároltatt. Ezek közül 4385-öt a közvetlen mellesével vásároltak. A közvetlen bevásárlás az 1895 év eredményéhez képest 423 drbbal csökkent. Ez abban alája indokolás, hogy a pótlóvak összes szükséglete emelkedett, a pótlóvak eredménye ellenben csökkent. Az 1898 év előirányzatában a hadügyminiszter egy új ötödik pótlótelep felállításának, valamint 200 csikónak próbakeppen magán felnevelésbe való kiadására szükséges pénzösszegnek engedélyezést ker.

A katonai orvosjelöltekről.

A közös hadügyminiszter által a katonai orvosjelöltek számára szánt ösztöndíjaknak illetőség és egyetem szerinti megosztásáról b-terjesztett jelentés a következő adatokat tünteti elő:

1896. május 1-jével ösztöndíj élvezetében maradt 90 ausztriai, 29 magyarországi. 1897. április végéig ösztöndíjat nyert 59 ausztriai, 12 magyarországi. Kikapott 52 ausztriai, 18 magyarországi. Ösztöndíj élvezetében maradt 1897. évi május 1-től 97 ausztriai és 23 magyarországi. Ezek közül a budapesti és kolozsvári egyetemen tizenöt folytatja tanulmányát.

A magyar ipar részvételéről.

Azon hányad, mely a cs. és kir. hadsereg ruházati és szerelési tárgyainak szállításánál a magyar ipar részére fűntartott, jövőre is annak fog jutni. Hogy ha pedig a magyar kisipar a neki szánt részt valamikor igénybe nem venne, akkor ezen rész a különböző gyárak tekintetbevételével, szintén magyar iparnak fog átengedtetni.

Az egyéves önkéntesek.

Az egyévi tényleges szolgálati kedvezményben részesültek 1885-99-ben Ausztriából 2939, Magyarországból 1891. Az első évi tényleges szolgálati befejezése után a tényleges szolgálati időszak leteltével tisztí vizsgára bocsátott Ausztriából 1827, Magyarországból 1107. A vizsgán megjelentek közül megjelöltek Ausztriából 1496, Magyarországból 809. Megbuktak Ausztriából 317, Magyarországból 254. — A megbuktak és vizsálpeltek közül a második évi szolgálat alól felmentett Ausztriából 62, Magyarországból 17. Ideje előtt tartosan szabadságot tart Ausztriából 231, Magyarországból 145. Második évi tényleges szolgálatra köteleztet Ausztriából 121, Magyarországból 119. Az egyéves önkéntesi tanfolyamon a második évi szolgálat alatt is részt vehetett Ausztriából 57, Magyarországból 8.

Távirat.

A delegációk a királynál.

Budapest, nov. 17. (A Debr. ered. táv.) A király ma déli 12 órakor fogadta a közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar orsz. bizottság tagjait. A delegátusok már jóval elebb az udvari várak márványtermében gyűltek egybe. A mint ez megtörtént, a főszertartásmester a belső titkos tanácsosok és testőrök a trónterembe vonultak, ahol a trón körül felkör alakban álltak meg. A közös

miniszterek, a m. k. miniszterelnök, a főkamarászmester és a testőrkapitányok ott már megelőzőleg összegyűltek.

Erre a főkamarászmester jelentést tett a királynak, aki most a belső titkos tanácsosok termébe jött és az ajtótól jobbra eső emelvény, a trónszék előtt állt meg.

A főkamará, a testőrkapitányok és a főhadsegéd a trón mellett, a közös miniszterek, a m. k. miniszterelnök az emelvénytől balra állottak meg, a főszertartásmester és a szárnysegéd pedig az ajtónál.

Erre Szapáry Gyula gr. a delegáció elnöke beszédet intézett a királyhoz, melyre a király válaszolt. Válaszában a főmomentum a hármas szövetség rendíthetetlen fennállásának hangsúlyozása volt. Kiemelte továbbá Monarchiánk jó viszonyát Oroszországgal a megemlékezést az idej fejedelmi látogatásokról, végül pedig ajánlotta a közös miniszterek előterjesztéseit. Azután a magyar miniszterelnök bemutatta a delegáció tagjait, mire a király a delegációt elbocsátotta és visszavonult belső termébe.

A fogadtatásnál az egybegyűltek felállásának sorrendje a következő volt: 1. a főkamarászmester, 2. a magyar testőrség kapitánya, 3. a drabant testőrség kapitánya, 4. a főhadsegéd, 5. a lovas testőrség kapitánya, 6-8. a közös miniszterek, 9. a magyar miniszterelnök, 10. a delegáció elnöke, 11. a delegáció tagjai, 12. a főszertartásmester, 13. a szárnysegéd, 14. az arciere és a m. tes őrség kettős sorai.

A közvilágítás ügye.

— Az ajánlatok felbontása. —

Debreczen, nov. 17.

Általános érdeklődés közepette gyűlt egyke ma d. e. a városhaza nagy termében a kiküldött bizottság, hogy febon'sa a közvilágítás ellátására meghirdetett nyilvános versenytárgyalás eredményét. A gáz és villam és az augsburgi társulat barátai és ellenségei egyaránt érdeklődtek, hogy micsoda lesz az, ami a még lepecsételt borítékok mélyéből kikerül. Ott voltak K ö r n e r Adolf tanácsnok elnöke alatt K o m l ó s s y Artur főjegyző, A b r a h á m László t. főjegyző, S t a h l Géza főmérnök, K o n d o r Kálmán számvéző, R o n c s i k Lajos és O l á h Karoly tanácsnokok, V a r g a Károly, S z a b ó Kálmán, ifj. C s ó k a Sámuel aljegyzők, dr. K i r á l y Ferencz orsz. képviselő, S z a b ó Kálmán ker. és ipark. elnök, K o m l ó s s y Dezső, M a r k Endre, dr. K e m é n y Mór, R ö s z l e r Richard, T ó t h Béla építész, Z á d o r Lajos v. bizottsági tagok, továbbá a versenyző társulatok képviselői, u. m.:

Magyarvasúti forgalmi részvénytársaság és Liemens és Halske budapesti cégek Jelen voltak: U r b á n Adolf igazgató és M a r i k Ernő titkár.

Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára (Bpest Nádor u. 9. sz.) Jelen voltak: Gulacsi Kálmán igazgató Z i p e r n o v s z k y Ferencz titkár.

Egyesült villamossági részvénytársaság (Egger B. és társa.) Jelen volt M e z e y Emil czég vezető.

Elnök a tárgyalást megnyitván a jegyzőkönyv vezetésére S t a h l Géza v. főmérnököt kérte fel s előadta az összejevetel célját, majd bejelentette, hogy a kitűzött határidőn belül a már említett három czég adta be a kellő formában ajánlatát s felkéri S t a h l Géza előadót, hogy a beérkezés sorrendjében felbontandó ajánlatokat olvassa fel.

Általános érdeklődés között olvasta fel S t a h l Géza az egyes ajánlatokat melyek a legnagyobb pontossággal a legkisebb részletekre kiterjedve foglalkoznak a pályázati hirdetés s az ahhoz csatolt feltételek minden pontjával, valamennyi kijelenti, hogy az azokat foglalt minden kikötésnek alá vetik magukat kitűzött kérdéseikre pedig megfelelnek. A gáz gyárat és annak berendezését mindahárom hajlandó meg venni s művelésként erre szertenni mindenik kombinált világítási rendszerre tesz ajánlatot.

Az egyes ajánlatok részletes ismertetésével lapunk legközelebbi számaiban fogunk foglalkozni, most csak annyit mondhatunk, hogy a pályázati kiírásról, mert mind a három ajánlkozó a legnagyobb mértékben megbízható s mindenik oly előnyöket hajlandó biztosítani a most érvényben levő szerződéssel szemben, nem is beszélve a villamosságnak a kombinatív rendszer folytán rögtön leszedő berendezéséről, amelyek minden tekintetben méltó verseny társai az augsburgi társulattal kötött s meg nem erősített szerződés tervezetnek, még az utóbbi által 1900-ig nyerendett összeget számításba véve is.

P., hogy egyebet ne említsünk, a részvénytársulat villamos és közlekedési vállalatok számára czég a villamos berendezést a világhírű Ganz és Társa gépgyár rt. villamos osztályával akarja végeztetni s ekként teljes magyar s a monarchia két legnagyobb czége áll össze s már az első évtől kezdve a város részére 1,000,000 órai ingyen világítást biztosít, s ezek és más kedvezmények a fogyasztás emelkedésével még inkább emelkedni fognának továbbá az összes közintézeteket egyházakat iskolákat stb. oly aron hajlandó világítani mint a városi épületeket, 50 év múlva üzemét teljesen ejjálanul bocsátja a város rendelkezésére. Ezek csak úgy találoutra vannak egy nagy szakismerettel kidolgozott ajánlatból kiszakítva majd a részletes ismertetésben fogjuk az egésznek tisztá képét ayujtani.

Ö r ü l a l e l k ü n k, h a v i s s z a gondolunk, hogy mi voltunk az első, kik a nyron az augsburgi társulattal kötött s meg nem erősített szerződés-tervezetnek még az utóbbi által 1900-ig nyerendett összeget számításba véve is.

Ujdonságok.

* Az önkéntes iskola vizsgái. A

helybeli L i c h t b l a u-féle katonai előkészítő iskola II növendéke mint lapunknak táviratozzák, ma Nagyszegben kitűnő sikerrel letette a hadtestparancsnoksági vizsgálatot bizottság előtt a vizsgát.

* Orvosi jubileum Berettyó Újfaluiban.

Berettyó-Újfaluiban olyan ünnep volt tegnap, melyen a kartársak és a polgárság szeretete és elismerése egyformán nyilatkozott meg a közszeg egyik legkiválóbb érdemekben megözült férfiáért. Dr. Reichenberger Fülöp a jeles orvos ünnepele körorvosi működésének negyedszázados évfordulóját. Barátai és kartársai ez alkalommal Berettyó Újfaluiban az „Oroszlán” vendéglő nagy termében társasvacsorát rendeztek, melyre Nagyváradról is sokan utaztak. Hétfő délelőtt az egyes testületek tiszteltek a jubileáló orvosnál, kit este a sikerült kivacsorán is számos szellemes felköszöntőben éltettek.

* Hajtó vadászatok. A debreczeni vad-

dászársulat ez idényben a következő határ napokra négy hajtóvadászatot határozott megtartani. U. m.: 1897 december 5-én: Pipó-hegyen; 1897 december 18-án: Soma csőzháznál; 1898 január 9-én a Halápi esardánál és január 30-án a Hármas-hegyen. Mind a négy hajtóvadászatra a részvétel jelgett id. Pájer József péuztárnoknál lehet jelentkezni, 24 órával előbb a vadászathál. Nimród szentvedélyes hiveinek figyelmébe ajánljuk a kinnálkozó nemes és egészséges passiót.

* Eltűnt. Szabó Istvánné libakertben lakó kofaasszony ma reggel sűrű könnyhullatások közt jelentette a mezőrendőrségnek, hogy 27 éves feleszü fia még pünkösdi táján eltűnt hazulról és az óta semmi hírt sem hallott magáról. Az esze'ős elutazása már jelentve lett egy-zer a rendőrségnek, s akkor meg is tették az intézkedéseket hollétének kikutatására, de eredménytelenül. Most aztán országos körözést kellett elrendelni.

* Sívágó munkában. A híres Sívágó Jánoson úgy látszik nem fogott sem a hosszú vizsgálati fogság sem volt védőügyvéd-jének szép szavai; nem akar nem tud megjavulni. Csak a telekbe szabadul ki a börtönből

s már azon a ponton van hogy ismét belülről lassan meg a debreczeni ügyészégi fogház falait — Tóth János debreczeni lakosnak a vásártéren levő hízalójából mintegy 2 héttel ezelőtt elloptak egy sertést. Tegnap előtt éjjel pedig megint eltűnt egy hizott disznó. E kettős lopás miatt a rendőrség erélyes nyomozást indított a tettesek ellen s nemis maradt sikertelen mert bebizonyosodott, hogy az első lopás előtt egy héttel S ó v a g ó János uram ott járt a hízalóban széjjelnezni. A hízaló tulajdonosának meg feltűnt a vizsga szemekkel körülnevező gyanus alak, s meg is kérdezte tőle, hogy mit akar? mire a megszólított sunyi szemeket vetve rá, visszavonult. Tóth János utána kiáltott.

— Kit keres?

— Egy embert keresek — volt a válasz.

— Miféle embert?

— Azt én tudom, kiáltott vissza a rabló s azzal eltűnt a környékről.

A rendőrség ennek az alapján a hajduböszörményi esendőréggel szövetkezve kutat a bizonyítékok után, hogy e veszedelmes es végtelen ravasz embertől megtisztíthassa a környéket.

* **Elgázolás.** Ma reggel a Kossuth-utcai temető alatt a hajnalsor sarkán C s o n k a Béni nevű fuvaros gyors hajtás közben Ny a l k a János 76 éves ácsmestert szerével elgázolta. Az öreg embert — ki kisebb sérülést szenvedett — gyógykezelés végett homokkerti lakására szállították.

* **Egy tanár honosítása.** Kunstädter H. Rezső, a hódmezővásárhelyi főgimnázium új tanára, mint onnan írják, a napokban tette le a magyar állampolgári esküt dr. Baksa Lajos főgymnázium elnökének. Kunstädter tanár ugyanis mint kiskorú veszítette el magyar honosságát. Középiskolai tanulmányainak Bpsten való elvégzése után 1890. kiment atyjához Amerikába. Atyja ott mint hírneves gépész mérnök s feltaláló ismeretes s 1883 óta az amerikai E. A. honos polgára. — A külföldön megszerelte a matematikai fizikai tanári oklevelet, melynek alapján a Princeton egyetem csillagászati osztályánál tanáregédként működött. 1896. visszatért hazájába s a h. nánai gimnáziumban foglalt el tanári széket. — Ez alkalomból nevezte ki őt a miniszter a hódmezővásárhelyi főgimn. tanárává.

* **Miképen lett Vaszary Kolos hercegprímás?** A nagyváradi »Szabadság« a következő érdekes reminiscenziát eleveníti fel. Mikor Simor meghalt, olyan rettenetű pályázási móddal támadták meg a pályázásra némi jogot tartó főpapok a kormányt hogy az nem tudott mit csinálni.

Akkor Wekerle volt a miniszterelnök. Wekerlének az a jó szokása volt, hogy a gimnazista fiát minden szombat délután megvizsgálta, hogy az elmúlt heten át mit tanult, hogy haladt. S épp akkor egy atyai vizsgálaton feltűnt neki hogy fiacskája milyen szépen meenyire tömören minő meleg hazafisággal és emelkedett szónoki stílusban beszél a magyar történelemből. Akkor éppen a Rákóczi korszakot tanulta.

— Te gyerek mondá neki Wekerle, honnan vetted te ezt a gyönyörű előadást a mit most itt elmondtál?

— A magyar történelmi tankönyvből felelt a fiú.

— Mutasd meg ki írta?

— Vaszary Kolos.

A miniszterelnök megnézi a könyvet. elkezd lapozgani, majd olvasni, mindig több gyönyörűségét találja benne, elfeledkezik fiáról s lassankint úgy beleszeret ebből a könyvből a Vaszary Kolos tudásába, szellemébe, izlésébe, gondolkodásába. hogy a l i g t u d t őle megvalni.

Megnézi magának az emberét — a ki már akkor a főrendiház tagja is volt — közelebbről és azt látja, hogy kiváló ember az a talpán közéről is. Es a legközelebbi minisztertanácsoson előáll azzal, hogy a sok versengő fölé jó lesz megtenni primásnak ezt a — barátot. A tanács rögtön a legnagyobb készséggel hozzájárul, Róma nem különben, József főherceg neszet veszi, hogy az ő régi jóbarátját minő figyelemmel övezgetik, megte-

szí ő is a magáét, hozzájárul magá a király is a kinevezéshez — és egyszerű igénytelen barátból így lett hercegprímás egy szép kis tankönyv után.

Hogy ez a híreske mennyi hitelt érdemel, legyen szabad arra nevez csak annyit megjegyeznünk, hogy V a s z a r y Kolos még S z a p a r y Gyula gr. miniszterelnöksége alatt lett hercegprímás.

* **A vészfék és vészjelző.** A vasutakon gyakran megtörtént, hogy egyik-másik utas nélkül, kíváncsiságból vagy tréfából meghuzta a vészjelzőt vagy vészfékhezöt s a vasuti közegek nem tudtak az illető utasokkal szemben kellően eljárni, mert nem volt erre nézve szabatos utasításuk. A magyar államvasutak igazgatósága ezért tehát rendeletet bocsátott ki, melyben utasította közegeit, hogy azokon az utasokon, a kik a vészféket vagy vészjelzőt ok nélkül használják, a kiszabott bírságot azonnal vegyék meg és az okozott kárt térítessék meg velük. Azt az utast, a ki a bírságot nem akarja megfizetni vagy kellő biztosítékot nem nyújt, a legközelebbi állomáson szállítsák le a vonatról és adják át a rendőri hatóságának.

* **Lángoló erdők.** Husztról taviratozzák hogy a Husztról körülvéő óriási terjedelmű kincstári erdőszélek már 30 óra hosszat égnék. A tűz központján egy 600 méter hosszúságú és 400 méter szélességű területen az összes előfák is leégtek. A tüzet, dacára annak, hogy a hárszű tűzoltókön kívül még 300 munkás is dolgozik, mindeddig nem sikerült lokalizálni. Ma délelőtt 10 óra tájban meg három más helyen gyulladt ki az erdő. Valószínű, hogy az összes kincstári erdőszélek a lángok martalékává lesznek.

* **A megzavart légyott.** Egy ijedt tekintetű fekete képmű legény fogvaczogva, remegve fordult be a rendőrbiztos írószobájába. Felve lopva tekintett körül, aztán legjobb szeretett vőina viszsaszókná, mikor a rendőrvilágó szemei rátévedtek.

— Mi baj cigány?

Az embernyi embernek félregörbült a szája szöglete, s s z ö r n y ü m ó d s i r n i kezdett.

— Jaj tekintetes nagyságos ur megverték nágyon,

Aztán elmondta szapora szóval, hogy tegnap este rendavuja volt a Géza pajtása feleségével. Egy-két csók alig hogy elcsatant, forrólelé-re még nem is gondolt, mikor valaki erősen megzörgette az ablakot.

— Megijedtem csókolom kezeit, beakar-tam bujni a nákt kaszli fiókba, de biz ony késén: rámenterte a Géza az ajtót.

Kinos nyögéssel tapogatta a vállát, derekát aztán sz-pegeve beszélt tovább; hogy a Géza az öcscevel jött és ütött ugy, de ugy végig verte, aztán ráadáskepp az ablakon kidugták.

— Hoztál orvosi láttelelet?

— Jaj hogy hoztam volna, kétnapig kele-ne írni a doktor urnak.

Es zokogva könyörgött, hogy vegyék el Gézától a napvilágot mert ő nem mer az ut czan járni.

A biztos nyomban beis idéztette a Géza cigányt, aki egész büszkén dicsekedett el hóstetteivel.

A hegedimet meg a feleségemet ne bánt-sa senki.

A panaszos félve reszkette huzódott ez ajtó szögletbe s a Géza cigány a vérig sér-tett ember m e g v e t é s é v e l mérte végig ellenfelét.

— Hát most megbüntettek Géza, — szölt a biztos.

A panaszkodó dáde elővánszorgott, aztán könyörögve tekintett a biztos szigorú arczába — De sohse büntesse meg a nagyságos ur, majd mi csak osszebékülünk.

Aztán czuppanós csókok kiseretében kö-tötték meg a szent békét, s zokogva, de ha rag nélkül távoztak el e g y ü t t a rendőrségről.

* **Tanítóból házaló.** Kulturpolitikai országgyűlésünk szomoruan jellemzi ez az eset S t e i n e r János tanító egész életét az iskolának szentelte, hetven esztendő koráig

tanítószkodott a Nyírség egyik kicsiny falujában amikor aztán csekély évi 250 forint nyugdíjjal elbocsátották. Az agg tanítónak öreg felesége s öt gyermeke volt, akik közel az egyik ke-reskedőség volt Aradon. A kicsiny nyu díj-ból a kiérdemesült tanító nem tudott megélni, tehát elköltözött Aradra, ahol a fia is segé-lyezte. A fiut azonban besorozták katonának s az öreg magáva maradt. A legnagyobb nyo-mor fenyegette s hasztalan iparkodott valami keresetért, mindenhonnan elutasították öregsége miatt. Végre nem tehetett mást, felcsapott há-zalónak s így szerzi meg családjának a kenyé-ret, amit ötven évi tanítószkodás után nem tu-dott biztosítani magának.

* **A szivarozó kutya elveszett.** Lapunk egy barátja a mai postával a követ-kező nyomatott hirdeményt küldte be a B. H. szerkesztőségének:

H i r d e t m é n y. 7019/1897. sz. A helybeli vasútállomás főadójától egy N e r ó révre hallgató apörtirozik, égő szivar t a r t s z á j á b a n, szürkés s z i n ű, fekete, — orra koromfekete, nagyon szelid borzkutya elveszett. Fölkératik a becsületes megtaláló, vagy annak hollétééről legkevésbé tudna is felvilágosítást adni, jelentkezék a rendőrkapitányi hivatalnál, hol a tulajdonos által illő jutalomban fog részesíttetni. Nagy-Kanizsán, 1987. okt. 8.

D e á k Péter s. k., r. főkapitány.

A nevezett kapitány a hirdeményt a következő sorokkal kíséri: N e r ó tehát elveszett. Eltűnése — a hirdeményből követ-keztetve — kétségkívül nagy veszteség lehet Nagy-Kanizsa városára, hiszen élő tanubizony-sága rendkívül előhaladott kulturájának. Mit nem csinálhatnak ott az emberek, ahol már a kutyák is szivaroznak és mi mindent csi-nálhatnak a kutyák még ezen kívül? Termé-szetes dolognak találjuk, hogy ezt a kutyát még a föld alól is elő kell keríteni. Lehet, hogy kiváló tehetségeinek szűk volt Nagy-Kanizsa s most feljött ide a fővárosba, talentumát érvényesíteni. E pillanatban talá-éppen a kavéházban ül s a regényhőskökhöz hasonlóan bodor füstfellegetek fuj maga elé illatos havannájából. Hogy a kaszirónak ne udvarolna, az nem valószínű, hiszen jellemrajzából kitűnik, hogy szelid, még naiv és így nem igen mer az oly hamisnak ismert kisasszonyokhoz közelíteni. Valószínűleg még egyelőre a billiárdasztól is óvakodik s nem megy az orfeumba sem. Massal föl nem cserélhető toaletjtét lefesti a hirdemény és így nem lehetetlen, hogy megfogják találni. Ez azonban csak lehetséges. Lehetséges, de nem bizonyos. Azonkívül pedig a hirdemény így szól: A N e r ó n é v r e h a l l g a t. Hátha a tehetséges kutya ezt másképp fogja értelmezni, ha becsületes megtalálója örömtől repeső szívvél szólítja, ridegen hallgat. Majd nyugodtan tovább szívja havannáját megőrizni óhajtván inkognitóját.

Legjobb lenne az összes magyar sőt talán külföldi lapokon is a következő apró-hirdetést közzétenni:

N e r ó ! J ö j j h a z a , m i n d e n m e g v a n b o c s a t v a !

Elvégre is, egy kutya, amely szivarozik talán már ujságot is olvas, ez az apróhirdetés kétségkívül meghatná s hazatérne.

* **Nem telik.** Zagonban, M i k e s Kelemen születéshelyén szobrot akartak emelni az önkéntes száműzetésben meghalt írónak, aki szeretett fejedelmével együtt a márvány tenger hullámai mosta rodostói földben por-ladozik. A lelkes felbivást megszerkesztették, szétküldték a hózában — de Mikes Kelemen-nek nem lesz szobra. Nem gyűlt elég pénz össze. Elég? Dehogy! Oly csekélység gyűlt egybe, hogy egy-öre gondolni sem lehet az eszme kivitélére. Tehát nem telik. A magyar embernek nincs pénze Mikes szoborra. Hűsé-ges Mikes Kelemen nem fog megnehezeltelni ezért a hálatlanságért, hiszen jó urának II. Rakóczy Ferencznek sem állított még méltó szobrot a magyar, hanem a magyar nemzeti géniusz mégis gyászt ölthet e részvétlenségre. Mert hogy nem telik ez nem igaz! Ha pom-

páznai kell és hivalkodni, szórjuk a kincset ha idegen uralkodók pár órára vendégül megmutatják ábrázatukat, veszett örömrivalgás mellett fogadjuk és vagyont áldozunk czifra fogadására. Hat nem igaz, hogy nem telik. Csak a hálátlanság nem juttat a kegyelethől semmit a rég elkövetetteknek, kik szóval immár ki nem perelhetik nemzetüktől azt a kis hálát, a mihez jogot szereztek, Szóval nem de igen, emlékeztünkkel, mely itt kísért, itt panaszol és hálát a magyartól — szegényére e kornak — j bb időktől vár.

Színház.

Színházi illetlenségek A bécsi újságok most megint szövé teszik azt a fontos színházi kérdést: vajjon helyes-e hogy a későbbi jövőket felvonások alatt is hebecsájtják a nezőterre. Maga a közönség, mely szintén elmondja a véleményét, élenken kikel a föld szint amaz előkelő habituéi ellen, akik a legerelmesebb jelenetek közben sétálnak végig e sorok között, gondosan ügyelve, hogy ka posztanagyságu, fehér szefujókat elegáns gérokkjukt az egész színház észrevegve. Gnyosan beszélnek azokról a hülyékről, akik előadás közben oly hangosan legyeznek magukat, hogy az előadást levegőáram akár a dorozsmai szelmalmot is elhajáná, azokról az urakról akik hangosan magyarázzák a szomszédjainak a következő jelenet tartalmát s azokról az akut asztmatikusokról, akik mindig csak akkor köhögnek, amikor a színpadon a legérdekesebb jelenet folyik. Egyes invencziózus felhők kalandos terveket eszeltek ki e színházi bajok megszüntetésére; egy dus fauzatájú uriember például a következő tervet ajánlja: A földszint alatt gépezetet kellene felállítani, amelynek segítségével az összes ülések két méternyire el lenne sülyesztethetők. Öt percczel az előadás megkezdése előtt a pogárok az összes bejárókat elzárják; aki később jön a megfelelő számú sülyesztővel jönne föl zajtalanul az aróyékvilágból. Ilyen módon azt is ki lehetne kerülni, hogy a hatodik, vagy a hetedik zártsekzen ülő ur az egész soron végigbukdacosoljon a míg a helyéhez jut. Ez kétségtelenül igen eredeti és zseniális tervzet, de felünk, hogy a közönség nemileg különönsnek találná, ha a Molnár és gyereket nem a színpadon jászának el. Mi lenne, ha például az a későbbjövő, aki nem tud egész mereven megállni, a fejét egy elfoglalt zártsekbe ütné? Az ügyes terv készülője ezt valószínűleg méltó büntetésnek tartja azért hogy a partatlan ur a darab elejét mulasztotta. Szó sincs róla, nagyban fokozná a színház a vonzóerejét, ha nem csak a színmű szép segeiben gyönyörködhetnénk, hanem a sülyesztőből felbukkanó fejeket is figyelemmel kísérhetők. Az unalmas darabok közben érdekes fogadásokat lehetne kötni arra, vajjon a legközelebb felbukkanó ur szőke, barna, vörös lesz e, hogy dus fürtöket visel-e, avagy simára tarolt koponyát? A színházak látogatottsága ezzel nagy mértékben növekednék, ámbar az előadást némileg zavarna, hogy a nyertes fel esetleg hangosan megjajenezné azt a derék embert, akinek koponyája a melyséből kiemelkednek. Valamint a szerzőket is alterálna nem eg. ha színművek unalmasabb részeimel negyven öven ember szó nélkül leereszkednek az Orkusba. Mindenesetre érdeke várjuk a bec i próbát, ámbar ama néze ben vagyunk, hogy a színházi illetlenségek ellen csak egyetlen univerzális orvosság van: a jó nevelés. A commercil faut ember, ha mar megtörtenik az a baj, hogy később érkezik, bizonyára nem úgy megy el a sorok között, mintha egy longobárd harcász jönné teljes hadi fegyverzetében, a gégejét lehetőleg úgy szoktatja, hogy ne a legbalkabb jelenetekben köhögjön, nem is tesz nyomorokká embert, amíg a szófejéhez eljut. A jó nevelés többet ér az ilyen kérdéseken, mint öt kötet színházi rendszabály. A sülyesztőknek pedig csak úgy lenne értelmük, ha a közönségnek is módjában állana, hogy a rossz színészt egyetlen gombnyomással leboaszthatná a pinczébe.

KÖZGAZDASÁG

Rendelet

a mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893: XXIII. t.-cz' végrehajtása iránt.

18. §.

Az eljáró hatóság közegek a gyanus italokból 2—2 liter mintát kell vennie felliteres palaczkokban s ezeket saját, valamint a fél vagy megbizottja pecsétjével le kell pecsételnie, úgy, hogy a palaczkok a pecsétek megsértése nélkül felbonthatók ne legyenek. Ha a mintavétel alkalmával a gyanusított félnek vagy megbizottjának pecsétnyomója nincs, vagy ha azt előadni vonakodik, ez a jegyzőkönyvben megemlítendő, ily esetekben a minták csak az eljáró hatósági közeg pecsétjével pecsételendők le.

A vett minták gondosan csomagolva beküldendők az illetékes állandó borvizsgáló bizottságnak megvizsgálás és a törvény 11. 3-a rendelte szakvélemény megadása végett, a félnek pedig kívánatára tetszés szerinti mennyiségben szintén minta hagyandó, ugyancsak a fenti módon lepecsételt palaczkokban.

A minták vételénél a lopó a hordóba lehetőleg oly mélyen sülyesztendő, hogy a bor a hordó közepéből vétessék s mielőtt a minta az e célra szolgáló palaczkokba öntetnék, ezek gondosan tisztára kimosandók, azután tiszta vízzel, azután pedig egyszer magával az illető borral is kiöblítendők.

19. §.

A minták vétele s a vizsgálat befejezése után az eljáró hatósági közeg azon bor-vagy egyéb italmennyiségeket, a melyekből a minták származnak s általában a melyek készítésben vannak, összeszírja, értékeket az eladási (kiméresi) folyó ár szerint megállapítja s a vadlott vagy gyanusított egyent figyelmezteti, hogy az összeirt bor vagy egyéb italmennyiségekkel — a melyek egyébként birtokosuk szabad kezelésére hagyatnak — úgy rendelkezzen, hogy ha azok iteleitelen mesterségeseknek, illetőleg oly minőségűeknek állapítottak meg, a mely minőség a törvény s a jelen utasítás rendelkezéseivel ellenkezik, köteles lesz a hiányzó mennyiség értékét a községi szegényalap javára lefizetni. (Lásd a törv. 12. §-át.)

A vizsgálat befejezése után az eljáró hatósági közeg a jegyzőkönyvet lezárja, melléklékli hozzá a vegyész által készített leírást, esetleg vegyész kimutatást s a vett minták fentebb jelzett mennyiségevel együtt beküldi az illetékes állandó borvizsgáló szakértő bizottságnak.

20. §.

Az említett szakértő-bizottságok egyelőre ket helyen állítottak fel, és pedig:

Budapesten, Magyarország Királyhágón inenni területére és Kolozsvárott, a Királyhágón tuli részek területére.

A kereskedelemügyi minister indokolt esetekben, kivételesen, az egyik szakértő bizottság területére eszközözendő vizsgálatra a másik állandó bizottságot rendelheti ki.

A szakértő bizottságok feladata az első fokban eljáró hatóságok által hozzájuk beküldendő borokat vagy a törvény rendelkezései ala eső egyéb borszerű italokat vagy anyagokat megvizsgálni s arra nevezve szakvéleményt mondani, hogy vajjon a megvizsgált italok készítése, kezelése, elnevezése vagy forgalombá hozatala illetőleg a megvizsgált anyagoknak a borkezelésnél való használata az 1893: XXIII. t.-cz, illetőleg a jelen rendelet rendelkezéseibe ütközik-e, vagy a mennyiben e tekintetben egyedül a szakszerű vizsgálat adatai alapján határozott szakvélemény nem mondható, mennyiben forognak fenn esetleg e részben gyanura okot szolgáltatható körülmények, melyek a hatóságnak további eljárásnak mily irányban való folytatására u baigazgatásul szolgálhatnak.

A szakértő bizottság szakvéleményében egyuttal javaslatot tartozik tenni arra nevezve is, hogy az általa mesterséges bornak véle-

ményezett bot általában valamely célra felhasználható-e vagy nem. Ehhez képest az előbbi esetben a szakértő bizottság javaslatot tesz az illető mesterséges bor denaturálására, az utóbbi esetben pedig annak megsemmisítésére iránt.

A szakértő bizottság végül a törvény 12. §-ának második bekezdése értelmében az illető italok értékét is tartozik megállapítani.

21. §.

Az állandó bizottságok állanak:

- egy előkből, a kit egy év tartamára a kereskedelemügyi minister a földmívelésügyi ministerrel egyetértőleg nevez ki;
- a kereskedelemügyi minister által egy-egy évre kinevezett öt borkereskedőből (borkereskedő, kémérő, vendéglős vagy kormáros) s a földmívelésügyi minister által szintén egy-egy évre kinevezett öt bortermelőből. E tiz tag közül az egyik — az elnök akadályoztatása esetére — a kereskedelemügyi minister által elnöki helyettesnek jelölendő ki;

Folyt. köv.

CSARNOK.

Zónautazás.

Irtá: **Hernády Emilia,**

Folyt. és vége.

Felköszöntökben sem volt hiány, az új pár, az örömszülők és a sógorné tisztelére úgy, hogy mire már fél óra eltelt, mely idő alatt a mozdonyt is megvacsoráztatták a neki valóval, már a papa és az ujdonsült vőlegény egymás karjaiba dölve, biztosították egymást a kölcsönös rokonszenv és szeretetről.

Az elérezékenyült fiatal vőlegény oly erősen szorította magához leendő apósát és annyira nem akart kibontakozni az ölelés alól, hogy a szemmel látható szeretet e nyilvánulási mindenkit meghatottak.

Fizetésre kerül a sor, a papa mintegy véletlenül mélyen el volt merülve a mamával folytatott beszélgetésbe és észre sem látott venni a fizető pinczért, úgy, hogy a pápaszemmes uriember, későbbi elszámolás reményében magára váltalta a szép számla kifizetését.

Már beakarnak szállani — midőn egy sejtelenül megkapatva — mégis csak megkérdezik, vajjon Fürdőfürdő lesz-e a következő állomás.

A kérdezett nagyot néz, kijelenti, hogy egy negyedóra múlva indul egy mas vonat arra felé. — Második csemetés Brassó felé — kiáltja egyidejűleg.

Háryék rávetik magukat a kocsira és dobálják ki ész nélkül a táskákat, ruhaneműt és esernyőket.

Tanácstalanul állanak a földön felhalmozott holmi mellett, a mikor közéjük ront a számüveges uriember ki még az utolsó pohár pázsót itta a vőlegényével. — A dinnék szent isten a dinnék! Nem hagom a dinnémet! Hordárok ide. — Hiába tiltakozik a kalauz, behatolnak és szeréncsésen, nagy diadallal hozzák ki a kocsonya puhaságu dinnéket.

— Két forint hatvan meg hatvan, annyit mint három forint husz krajczar — jeleti ki malicziózan a papa.

Az új vonaton kényelmesebben helyezkedhetnek el, maguk vannak de alig indul meg a vonat, már ott a kalauz és kéri a jegyeket.

Nagy büszkén mutogatják az öt ősi jegyet.

— Minden rendben van — jegyzi meg a papa öntudatosan.

— Nincs biz az kérem, ez egészen más vonal, itt semmi közünk a zónához. Új jegyet kell váltani, de még büntetést is fizetni.

— Lehetetlen, lehetetlen, hangzik minden hang nemben, de hiába meg kell fizetni, itt nem lehet tréfálni.

A papa zsebébe nyul nagy keservesen de miúta vipera marta volna meg, ijedten

kapja vissza kezét s ideges gyorsasággal kezd kotorászni, felöltöje, nadrágja, de még mellénye zsebében is a nagy bőrtárca utáa.

— Mi az papa! Csak nem a tárcza! elveszett? Végünk van!!

— Oh jaj! Lássa azok a jó borok, az a pompás vacsora! Miért is nem vigyázott jobban, bizonyosan kicsúszott a zsebéből!

Keresik, kutatják a földön, a pamlagok alatt, ülések mögött. Nincs! Sehol semmi nyoma!

— De im hol van Makrai, a vőlegény! Ő bizonyosan kiségit a hajból, szívesen kölesönöz menyasszonya kérésére. — Bizonyosan kinn várakozik a folyosón — mondja Margit.

Most megindul a hajszja a vőlegény után. Atkutatják a folyosót, a fülkéket, hova az utasok már behúzódtak éjjeli pihenésre s most dühösen utasítják vissza a kérézősködőket.

Mintha a föld nyelte volna el — Makrai, a szép, szellemes vőlegény nincs sehol.

E kétős csapás végleg megtöri a család erejét, de erre gondolni sem mernek, hogy e két eset összefüggésben is lehetne egymással. Bizonyosan más kocsiba tévedt, majd a következő állomáson ismét összekerülnek.

Alomról ismét csak nem lehet szó, s ha a jó barát: most már igazi mentorra vált paszemes uriember nem segíti ki zavarukból, felajánlja udvariasan tárczáját, — kétségbeesésükben igazán nem tudtak volna mit kezdeni.

A következő állomáson csendőrök szállták meg a vonatot és kikutatták végtől végig. Az utasok rémült kérdézősködéseire az volt a válaszuk, hogy egy nemzetközi tolvaj-társaság fejét keresik, kinek ezen a vonaton kell lenni.

A személyleírás után Haryék sápadtan, meredten a szőnyű megéptéstől ismertek a vőlegényre.

Most világosodott csak fel előttük, miért nem akart a Hary papa karjából kibontakozni s miért maradt le.

Margit gyenge szívének több volt ez a csapás, mint a mennyt elviselhetett. Egyik ajlulásból a másikba esett és magához térve, felváltva, hol a mama, hol a papa karjába dőlt.

Egy jökedvü társaság, mely fiatal párból és két idősebb uriemberből állott, oltalmába vette a szerencsétlenül járt expediciót és minden módon igyekezett nyihiteni banatukat. Megtudván, hogy ugyanabba a fürdőbe szándékoznak, hová ők is, a kérdésekre elmondták hogy bizony ez éjjel sincs kilátásuk nyugalomra, legfeljebb holnap éjjel alusznak az utazás után első ízben Fürdőfürőden, mert ma nap délig kell még vasuton ülniök, estig pedig kocsin.

Ez újabb csapás volt lelküknek. A vasuti betegség második fokozatát is megismerték ezzel.

Ételtek az utazással, nem kellett sem testüknek: sem lelküknek, nem mennek ők tovább egy tapodtat sem. Az első nagyobb állomásnál kiszállnak és alusznak egyfolytában 24 óraig.

Csak a személyeges uriember tartotta magát Elmegy biz ó, ha már elhatározta, ha még egy hélig is tart az ut.

Reggeli ideje volt már, mikor kiszállhattak.

Alig voltak képe-ek kívánszorogui a kocsiból. A dinnéken igazságosan megosztóva, a személyeges urtól, kinek társaságában anyai kalandon mentek keresztül bucsut véve és néhány forintot kikölesönözve ültek a bérkocsiba. Az üléseket homijukka megrakva és a dinnékkel megkoszorozva várták méla bus mosolylyal a papát, ki a koffereket ment ki váltani.

Elrelik egy negyedóra a papa nem jön. E küldik Karit segítségül, kutassák fel együtt.

Kari elment. Újabb negyedóra telik el és senki semmi!

Ugyan nézz utánuk Irén, te ügyesebb vagy tán, sok a csomag s nem tudják megkapni.

De Irén is ott rekedt s a kocsi már türelmetlenül kezd.

— Majd elmegyek én, édes anyám, bizza csak rám, majd elhozom én mindannyiunkat a kofferekkel együtt, vélekedik Margit.

Újabb negyedóra! De mintha a föld nyelte volna el, egyetlen egy sem jön vissza. A kocsi gorombáskodik, pénzt követel, a ma ma visszafelelt, s már-már hajba kapnak, mikor a család leverten vonul ki a raktárból kofferek nélkül.

— Ejnye, ti éheltetlen emberek, egy óra óta várok s még mindig nem tudatok hozzájuk jutni? mérgelődik a mama,

— Az ám, elvitték azt szerencsésen a végállomásig, a 15-ik zónáig — feleli a megtört Hary. — Majd vagy két-három hét múlva kapjuk meg.

— Ezek már csak kizónázzák magukat — volt a Kari impertinens közbeszólása.

Újra helyet foglaltak, mint a hajótöröttek, sarosan, kormosan kőzosan indultak a legközelebbi vendéglőbe.

Itt a papa egy gyanusan néző pinczér által, ki vándorszínész társaságnak nézte utasainkat, reggelit rendelve, szobákba vonultak azaz vánszorogtak.

Megemmisülve, tört reményekkel, szárnyszergetten dűtek ruhástól, ki a vetetlen ágyra, ki a pamlagra, s el is nyomta őket nyomban az igaziak álma.

Edesen álmodva árkadiai boldogságról, menyasszonyágról s más ily a való élettel nem mindég megegyező földöntuli dolgokról.

Másnap kissé magukhoz terve, összedtek satorfájukat és a mily gyorsan csak lehetett, visszazónáztak, ezuttal kevesebb kalanddal, de gyorsvonattal hazájukba, de nem haza.

— Ki kell a két hetet tölteni minden áron bárhol is — mondá határozottan a mama — mit szólnának a szomszédok?

Leszálltak hát a szomszéd falucsákában és itt pihenték ki nagy utjuk fáradalmait.

Két hét múlva pedig büszkén, önértettel fejüket magasán hordva, vonultak be lakhelyükre az irigykedő szomszédok tiszteletteljes köszöntgetése közben.

Volt is mit hallgatni ezután a kis városkában.

A papa felolvasást tartott »Magyarország és Erdély« sokat ígérő czm alatt.

A leányok pedig, a sokat utazott Margit és Irén, kik azonban a kis idült bölcsen elhallgatták, a bálók és kávéházak legszívesebben látott alakjaivá lettek. A társalgást szellemes uti emlékek elbeszélésével fűszerezték.

De azért nem mennek többé zónázni. Elég volt belőle egyszer!

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 47. Bérlet szám 39. Csütörtökön, 1897. évi november 18-án

Váljunk el.

Vigjáték 3 felvonásban. Irták: Sardou Viktor és Najac Emil. Fordította: Fáy J. Béla.

S Z E M É L Y E K:

Des Prunelles, gazd. birtokos	Vidor Dező
Gyprienne, neje	Halmi Margit
Adhémar, erdőmester	Tanay Frigyes
Clavignac, Des Prunelles barátja	Bartha István
Bafourdin, volt adófelügyelő	Haday Sándor
Brionné	Kiss Irén
Valfontainené	Cserényi Adél
Lusignan kisasszony	Locsarekné
Valentin, komornyik	Des Prunelles
Josephine komorna	Des Prunelles
Joseph, szobapinczér	Des Prunelles
Jamarot, rendőrbiztos	Des Prunelles
1.) rendőr	
2.) rendőr	
1.) pinczér	
2.) pinczér	
Kereskedősegéd	
Kapus	

Történik a jelenkorban, Reimsban.

Holnapután pénteken, 1897. november 19-én

L. Komáromi Mariska első vendégjátékul bérletszünetben:

Ripp van Winkle.

Regényes operette.

Folyó hó 18 és 19-én és következőleg minden Csütörtökön

Pénteken sok ezer ruhakelme maradék félárban.

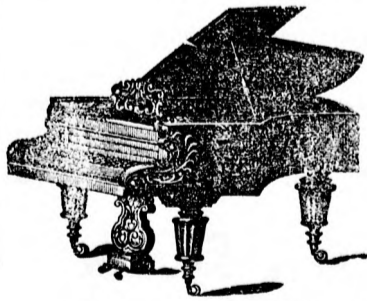
BOISFESTVÉREK női dívat-áruházában DEBRECZEN, Kossuth-utca 3.

Az egyedüli főraktára a hirneves

EHRBÁR-féle

zongoráknak

ugy bécsi, mint angol mechanizmussal, valamint Mignon, Stutz és Salon-nagyságban a

„Harmonia“

zenemű és zongorakereskedésében van,

BUDAPESTEN, Váci-utca 9. szám.

Ugyanott dus választékban kaphatók a legnagyobb bécsi és külföldi mesterek zongorái több évi jótállás és legolcsóbb árak mellett, ugy készpénz valamint részleteladással is.

Zongora kölcsönző intézet.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapir czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.

Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentések, zárszámadások, rovatos iverk, tabellák.

 Gyászjelentések.

Hangverseny műsorok. Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Különlegességek kitünő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

 Pinczérszámlák bor és sör czimkéik.

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

 diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.)

Bármily terjedelmű regények, elbeszélések, költemények, tudományos és szakmunkák előállítása.

 Névjegyek 50 krtól kezdve.

A „Debreczen” kiadóhivatala.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben, főstával szemben.